

Міністерство освіти і науки України
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології

До 35-річчя кафедри культурології

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

**Альманах наукового товариства “Афіна”
кафедри культурології**

*Матеріали II Всеукраїнської науково-практичної конференції
“Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної
інтеграції людства у XXI століття”*

15-17 листопада 2006 року

Випуск 5

Заснований в 2000 році

Рівне – 2007

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології: Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і перспективи культурної інтеграції людства у XXI століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

Виткалов В.Г. - **Головний редактор:**
- кандидат педагогічних наук, професор, зав. кафедри культурології РДГУ (голова редколегії)

Редакційна колегія:

Афанасьєв Ю.Л. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Баканурський А.Г. - доктор мистецтвознавства, професор (Одеса);
Воробйов А.М. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Граб О.В. - кандидат мистецтвознавства, доцент, куратор студентського наукового товариства „Афіна” РДГУ;

Дем’янчук О.Н. - доктор педагогічних наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки;

Жилиук С.І. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Кралуц П.М. - доктор філософських наук, професор НУ „Острозька академія”;
Круль П.Ф. - доктор мистецтвознавства, професор НУ ім.В.Стефаніка (Івано-Франківськ);

Кушнарєнко Н.М. - доктор педагогічних наук, професор (ХДАК);
Постоловський Р.М. - кандидат історичних наук, професор РДГУ, Заслужений діяч науки і техніки України;

Стоколос Н.Г. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Поніманська Т.І. - кандидат педагогічних наук, професор РДГУ;
Троян С.С. - доктор історичних наук, професор РДГУ;
Уланова С.І. - доктор філософських наук, професор ДАКККіМ (Київ);
Швецова-Водка Г.М. - доктор історичних наук, професор РДГУ.

Рецензенти:

Арцишевський Р.А. - доктор філософських наук, професор Волинського державного університету ім. Лесі Українки ;
Брилін Б.А. - доктор педагогічних наук, професор Вінницького державного педагогічного університету ім. М. Коцюбинського.

Науковий редактор – **проф. Виткалов В.Г.**
Упорядники випуску – **проф. Виткалов В.Г., Граб О.В.**

Друкується за рішенням вченої ради Рівненського державного гуманітарного університету (протокол № 9 від 29.12.2005 р.).

Відповідальність за достовірність представленої матеріалу, а також за точність наведених цитат, імен, дат тощо несуть автори. Редакція залишає за собою право корегувати матеріали. Рукописи не рецензуються й авторам не повертаються. Редакція може й не поділяти точку зору авторів.

4. Головенько В. А. Український молодіжний рух у XX столітті (історико-політичний аналіз основних періодів). – К.: А.Л.Д., 1997.
5. Головатий М. Ф., Немирівський Я. В. Виявлення молоді на сучасному етапі: Питання методології і методики. – К.: А.Л.Д., 1996.
6. Кудіна Л., Демчук Н., Обухівська О. Молодіжні рухи у регіонах України. – К.: Молодіжна альтернатива, 2005.
7. Кудіна Л., Демчук Н. Молодіжні НЦО в Україні та світі. – К.: Молодіжна альтернатива, 2005.
8. Перепелиця М. П. Державна молодіжна політика в Україні. – К., 2001.

УДК 908 (477)

Гончаров А.О. – ст. IV курсу
 спец. "Культурологія" РДГУ
 н.к. – канд. пед. наук, доц. Забуга Т.В.

УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ

Відновлення Української держави спонукає нас дивитися на нашу історію з нових позицій. І це розуміння – історичне чи, може, і геополітичне – нам особливо необхідне. Слід схилитися перед тими, кого під час страшного мороку покликала на свій захист Україна, і особливо важливо – не обійти у цій ситуації незаслуженою неувагою будь-кого з тих, хто поклав своє життя за нашу Батьківщину.

Кожен, хто почув цей поклик Духу рідної землі, робив крок, який наближав час утвердження нашої державності, і робив це по-своєму. На цій дорозі загинуло чимало борців за незалежність: це й Іван Мазепа, і гайдамаки, на ній страждали Тарас Шевченко і Маркіян Шашкевич, вона щедро полита кров'ю січових стрільців, на ній загинули Василь Симоненко і Василь Стус.

І ось в незалежній Україні, яку визнало все людство, у нашу офіційну історію нарешті повертається все те, що раніше було білою плямою, або висвітлювалося однобоко в угоду пануючій ідеології, зокрема те, що стосується діяльності Української Повстанської Армії.

Останнім часом збільшується кількість як фахових наукових розвідок, так і публіцистичних матеріалів, присвячених діяльності ОУН-УПА. Ця тема розглядається у публікаціях О. Тищенка [3], В. Корнилова [4], В. Литвина [6], Д. Веденєєва [5], причому більшість з авторів відстоюють протилежні точки зору. Не викликає сумніву потреба поглибленого вивчення історії діяльності ОУН-УПА, однак це не повинно слугувати ідеї роз'єднання суспільства. Цілком закономірно, що тільки в умовах відродження демократії в Україні докорінно змінюється на державному рівні ставлення до самого факту участі УПА у Другій світовій війні. Але, як це і підкреслює у своїх останніх публікаціях В. Литвин, пошук історичної правди має бути одночасно пошуком шляхів консолідації народу.

Науковцям ще відкривати і світло, і тіні народного формування на основі документів як вітчизняних, так і зарубіжних архівів, аналізувати його діяльність. Це потрібно зробити заради історичної справедливості, й водночас жодною мірою не применшувати героїчної боротьби тих українців, котрі боролись проти фашизму в лавах Радянської Армії.

Історія УПА – це не тільки наукова, політична, а й складна моральна проблема для нашого посткомуністичного суспільства. Справді, люди, котрих професійні борці з націоналізмом, дбайливо дібрані соціалістичним істеблшментом, таврували як „зрадників”, „фашистських посіпак”, „безбатченків”, „запроданців”, „бандерівців” (суто для нашого краю), не можуть миттєво, навіть і згідно із сучасною державною ідеологією, перетворитися у суспільній свідомості на національних героїв.

З іншого ж боку, не варто ідеалізувати історії діяльність самої УПА. Напевно, слід вчинити розумніше, висвітливши ті факти, які раніше зумисне замовчувалися, зіставити їх у всій своїй строкатості і протиріччях. Саме це дасть можливість суспільству об'єктивно оцінити історію УПА.

Десять років збройно-політичної боротьби УПА змушують кожного замислитися над джерелами її сили. Відповіді на це питання не можна знайти, якщо не згадати моментів історичного порядку, які й обумовили постання УПА. Окреслення цих моментів допоможе нам зрозуміти, що боротьба УПА – це не явище, яке було викликане дією сторонніх сил, а результат глибоких внутрішніх процесів, що відбувалися в широких українських масах віками. Це і повстання проти Польщі під проводом Богдана Хмельницького 1648 року, і боротьба за незалежність України Івана Мазепи, Пилипа Орлика, Петра Дорошенка. Цю боротьбу продовжили в іншій площині Тарас Шевченко, Іван Франко, Леся Українка...

Найважливішою підпільно-революційною організацією, що діяла між двома світовими війнами, а також під час Другої світової війни й після неї, та стала невід'ємно причетною до виникнення УПА, була Організація Українських Націоналістів (ОУН). Її ініціатором і організатором був полковник Євген Михайлович Коновалець. Це сталося на першому Конгресі Українських Націоналістів 1929 року в м. Відні. ОУН була „підпільною партією”. Вона дотримувалася військових засад керівництва, конспіративних методів, суворої дисципліни й проводила кампанію політичного терору проти Польської держави та її представників. Найбільшим успіхом ОУН була її здатність завойовувати широку підтримку української молоді. За приблизними підрахунками, напередодні Другої світової війни ОУН нараховувала до 2 тисяч осіб. Кількість співчуваючих їй була набагато більшою [1, с.410].

З вибухом Другої світової війни в ОУН стався розкол, який, на думку Ореста Субтельного, завдав шкоди всьому національному рухові й послабив його моральний авторитет. Протиріччя виникли з питання завоювання української державності. У січні 1940 року Степан Бандера на зустрічі з лідером організації Андрієм Мельником висловив йому незадоволення з приводу надмірної поступливості Німеччині. У квітні 1941 року в Кракові був проголошений керівником ОУН Степан Бандера. Після цього діяли дві організації ОУН: ОУН Степана Бандери, у якій домінувала молодь, і ОУН Андрія Мельника [1, с.398]. Але, незважаючи на розкол, ОУН своє програмне завдання виконала, у першу чергу завдяки підтримці широких мас Західної України. Вона ставила основним своїм завданням очищення території України від більшовиків.

Історичні факти свідчать, що радянська влада своїми діями створювала реальне підґрунтя для невдоволення місцевого населення. Так, 1 вересня 1939 року Німеччина напала на Польщу, а 17 вересня Червона Армія вступила на територію Західної України і Західної Білорусії. Тут почалося створення партійних і державних органів, перебудова політичного та соціально-економічного устрою на засадах комуністичної ідеології. До об'єктивних труднощів додалися і проблеми, що їх породжувала антигуманна суть сталінізму. Так, з осені 1939 по осінь 1940 року було репресовано за політичними ознаками, головним чином, депортовано без слідства і суду, та навіть без письмового звинувачення, близько 10% населення „звільнених територій”. За архівними даними, на листопад 1940 року звідти вислано 312 тисяч сімей, або 1 170 170 осіб [2, с.97].

Наведені факти заперечувати вкрай важко. Наприклад, у березні 1940 року Політбюро ЦК КП (б)У спеціально розглянуло питання „Про факти самоуправства в деяких районах Львівської області”, де зазначалося зокрема, що в деяких селах Перемишлянського та Круковецького районів місцеві органи влади „самовільно провадили розкуркулення куркульських господарств з вилученням майна, що їм належить”. І хоча Політбюро ЦК КП (б)У цю практику на папері засуджувало, однак контролю за цим процесом не вело [2]. Усе це не могло не породжувати протидії місцевого населення, яке ще з більшою надією підтримувало ОУН. Можливо, саме через це частина населення Західної України вітала напад німців на СРСР. З ентузіазмом зустріли цю подію і члени ОУН, розглядаючи її як багатообіцяючу можливість встановлення незалежності Української держави. Та хоч ОУН і Німеччина мали спільного ворога, але їхні цілі були далеко не однаковими.

Уже з перших днів німецької окупації України конфлікт між інтересами українських націоналістів і німців вийшов на передній план. У зв'язку з наближенням війни в травні 1941 року провід ОУН (Б) розіслав своїм представникам таємну „Інструкцію про використання німецько-радянської війни для розгортання боротьби за Суверенну Соборну Державу, для прискорення її придбання”. В результаті прийняття стратегії проводу ОУН (Б), уже через тиждень після початку німецько-радянської війни, 30 червня 1941 року у Львові, як відомо, був проголошений Акт відновлення Української держави. Цей крок вороже сприйняв Берлін, і його ініціатори Степан Бандера, Ярослав Стецько та інші керівники ОУН (Б) опинилися у концтаборах [2, с.95]. Тим часом ОУН під проводом Мельника поквапилася скористатися невдачею свого суперника, але й вона через кілька місяців остаточно зіпсувала свої стосунки з нацистами. Історик Петро Мірчук зазначає, що ворожість німецького керівництва до акту 30 червня повинна була привести до посилення боротьби українських самостійників, початку збройного опору нацистам [3].

Цей процес було прискорено подальшими діями німецьких окупантів. Роздратовані тим, що українські націоналісти не зробили належних висновків із придушення спроби С.Бандери встановити 30 червня 1941 року свій уряд у Львові, нацистська окупаційна адміністрація, що прийшла на зміну військовій, вирішила розправитися з ними. У вересні 1941 року підрозділи СС заарештували і стратили багатьох членів похідних груп ОУН (Б), котрі були створені для виявлення в кожному населеному пункті національно свідомих українців і створення навколо них місцевої адміністрації. А через два місяці гестапо почало розправу над ОУН (М), зосередивши удар на її впливовій київській групі. Було розстріляно понад 40 провідних членів ОУН, у тому числі й Олену Телігу, видатну українська поетеса. Закрито популярну газету „Українське слово”. Згодом нацистські власті стратили українського мера Києва Володимира Базалія й вигнали з органів управління, поліції та преси національно свідомих українців. Українські націоналісти змушені були піти у підпілля, щоб продовжувати боротьбу тепер уже ще проти одного ворога – Німеччини.

Перші партизанські загони українських націоналістів виникли на Поліссі та Волині й спочатку, як не дивно, не були пов'язані з ОУН. Як тільки вибухнула нацистсько-радянська війна, місцевий український діяч Тарас Бульба-Боровець сформував нерегулярну частину під назвою „Поліська Січ”, яка пізніше була перейменована на Українську Повстанську Армію. Метою її діяльності було очищення краю від відступаючих частин НКВС та Червоної Армії. „Поліська Січ” діяла в основному на півночі Рівненщини та Житомирщини. Коли 16 листопада 1941 року німці спробували ліквідувати УПА „Поліська Січ”, Боровець повів своїх бійців „у ліси”, щоб воювати як з німцями, так і з більшовиками [2, с.94].

Улітку 1942 року обидві ОУН відіслали до лісу значну частину своїх військових кадрів, які мали завдання допомогти волинському й поліському населенню створювати самооборонні відділи.

Із ОУН під проводом А. Мельника виникли два табори під керівництвом поручиків „Блакитного” та „Білого”, які діяли в основному на Волині. Допускається існування й третього – під керівництвом поручика Волинця на Рівненщині.

Із лав ОУН під проводом С.Бандери перші самооборонні відділи почав організовувати Сергій Качинський – „Остап”. Восени 1942 року з найкраще вишколених вояків самооборонних відділів ОУН (Б) створено Першу сотню УПА, якою командував поручик Іван Перегійняк („Коробка”, „Довбешка”). Основною характеристикою цієї сотні був той факт, що її командир і більшість бійців були вихідцями з місцевих поліських сіл.

Услід за цією сотнею виникали інші, зокрема в районі Колки-Степань (командир „Ярема”), у Пустомитських лісах (командир „Дорош”), на Крем’яничині (командир „Крук”). Усі ці сотні називали себе сотнями УПА. Отже, восени 1942 року на Волині та Поліссі існували три різні українські військово-повстанчі формації. Для об’єднання всіх націоналістичних загонів ОУН під керівництвом Степана Бандери силоміць включила до своїх формувань підрозділи Боровця та ОУН (М), визначивши для них назву УПА.

Головнокомандувачем розширених сил було призначено члена проводу ОУН (Б), високопоставленого українського офіцера зі щойно розформованого загону „Нахтігаль”, Романа Шухевича. Завдяки широкій та ефективній підпільній мережі ОУН (Б) УПА швидко розросталася у велику, добре організовану партизанську армію, яка захопила контроль над значними частинами Волині, Полісся, а згодом і Галичини. Хоча багато українських еміграційних джерел стверджують, що в апогеї своєї сили (кінець 1943 – початок 1944 рр.) чисельність УПА сягала 100 тисяч, більш обґрунтовані підрахунки встановлюють цифру 30-40 тис. бійців. Порівняно з іншими підпільними рухами на окупованій нацистами Європі, УПА являла собою щось унікальне, оскільки практично не мала чужоземної допомоги. Тому зростання її сили свідчило про дуже відчутну масову підтримку з боку українців [2, с.98].

Однак факти свідчать, що УПА не тільки виступила проти нацистів і більшовиків, а й ув’язалась у надзвичайно жорстокий конфлікт із поляками на мішаних україно-польських територіях Волині, Полісся та Холмщини. Українські інтегральні націоналісти були сповнені рішучості вигнати поляків з територій, де українці становили більшість. У свою чергу польська підпільна націоналістична армія – Армія Крайова (АК) не менш рішуче прагнула зберегти контроль над землями, що раніше входили до складу Польської держави. Результатом цього стала кривава боротьба, яку часто підігрівали німці та провокували радянські партизани, між українськими та польськими силами за територію і з метою зведення давніх рахунків.

Особливо трагічним було те, що від цієї боротьби найбільше страждало цивільне населення. За польськими джерелами, на Волині протягом 1943-44 років українці, і насамперед загопи СБ (служби безпеки ОУН), вирізали від 60 до 80 тисяч польських чоловіків, жінок, дітей. Українські ж джерела містять твердження, що винищення етнічного українського населення розпочалось у 1942 році, коли поляки знищили кілька тисяч селян Холмщини, а згодом трагедія продовжувалась у 1944-45 роках. Свідки цих трагічних років ще живі... [3, с.161].

Тернистий і складний шлях довелося здолати Українській Повстанській Армії та її воякам, які, опинившись між молотом і наковальнею німецького фашизму і сталінського більшовизму, піднялися на боротьбу за самостійну Україну. Всього було на цьому шляху по самі вінця – крові, сліз, втрат, помилок, прозрінь, каяття...

Але головне, заради чого йшли на смерть молоді хлопці з Полісся, Волині та Галичини, – це прагнення прислужитися своєму народові, вибороти зі зброєю в руках таку жадану і таку примарну тоді волю. Про це свідчить постанова, прийнята на третьому Надзвичайному Великому Зборі ОУН у серпні 1943 року, яка називалась „За що бореться Українська Повстанська Армія?”. У ній мовиться, що „Українська Повстанська Армія бореться за Українську самостійну соборну Державу і за те, щоб кожна нація жила вільним життям у своїй власній, самостійній державі...” [3, с.17].

Архіви помалу відкриваються. До 50-річчя УПА було опубліковано багато матеріалів, у яких автори з різних точок зору оцінюють діяльність ОУН-УПА під час Другої світової війни. На жаль, у цілому зберігається упередженість у ставленні до історії УПА, до її вцілілих вояків. Суспільство залишається розколотим.

У цивілізованому світі, зокрема в Європі, є давня традиція – усім загиблим на полях боїв ставити пам’ятники. В Іспанії прах франкістів та республіканців спочиває в одному пантеоні. А наша історія пішла манівцями...

Молодь прагне бачити свою країну демократичною, а своє суспільство справедливим, молодь прагне працювати, а не вести боротьбу, навіть на рівні переконань. І тому в пантеоні України повинно бути місце всім героям, незалежно від того, на яких фронтах вони полягли.

Джерельні приписи

1. Субтельний О. Україна: історія. – К.: Либідь, 1991. – 512 с.
2. Чорна книга України: Збірник документів, архівних матеріалів, листів, доповідей. – К.: Просвіта, 1998. – С.408-434, 439-446.
3. Тищенко О. УПА. Гурби: квітень 1944-го. – Рівне, 2005. – 172 с.
4. Корнилов В. К ответу „оккупантов” 1-го Украинского? / 2000. – №42. – 20-26 октября 2006. – С.1, 5.
5. Веденеев Д., Шаповал Ю. Ловушка для „Щура” / Зеркало недели. – 2006. – № 42. – С.21.
6. Литвин В. Украина – 15 лет неопределенности. Что дальше? / Зеркало недели. – 2006. – № 45. – С.1, 13.

Перебийнос С.І. – *ст. II курсу спец. „Образотворче та декоративно-прикладне мистецтво” РІС КСУ*
н.к. – *канд. іст. наук, доц. Шеретюк Р.М.*

ЗМІСТ

ВІТАЛЬНЕ СЛОВО РЕКТОРА	3
<i>Виткалов В.Г., Граб О.В.</i> МОЛОДЬ У СОЦІОКУЛЬТУРНОМУ ПРОСТОРИ ХХІ СТОЛІТТЯ: ЗА МАТЕРІАЛАМИ ДРУГОЇ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ „КУЛЬТУРОТВОРЧИЙ ПОТЕНЦІАЛ МОЛОДІ І ПЕРСПЕКТИВИ КУЛЬТУРНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ЛЮДСТВА У ХХІ СТОЛІТТЯ”	4
РОЗДІЛ І. ПРОБЛЕМИ ГЕНЕЗИ КУЛЬТУРИ У МОЛОДІЖНОМУ СЕРЕДОВИЩІ	
<i>Шевчук М.В.</i> УКРАЇНСЬКА МЕНТАЛЬНІСТЬ ЯК ЄДНІСТЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ ТА ІНТЕЛЕКТУ: ДОСВІД ДЛЯ МОЛОДОЇ ГЕНЕРАЦІЇ	7
<i>Корольчук О. І.</i> МОРАЛЬНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	9
<i>Возна Т.О.</i> ЯКІСТЬ ОСВІТИ ЯК ГОЛОВНИЙ ЧИННИК ПІДВИЩЕННЯ КУЛЬТУРНОГО РІВНЯ МОЛОДІ.....	10
<i>Кутузова Г.</i> АСПЕКТИ РОЗВИТКУ КУЛЬТУРОЛОГІЧНОЇ ОСВІТИ СТУДЕНТІВ КЛАСИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	13
<i>Перець О.М.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТІВ ВИЩОГО ПЕДАГОГІЧНОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ	15
<i>Терновенко Д.С.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ ТА ЇХ ФОРМУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ГУМАНІСТИЧНОЇ ПАРАДИГМИ ОСВІТИ (на прикладі студентської молоді ЛНПУ ім. Т.Шевченка).....	18
<i>Потапчук Т.В.</i> МОРАЛЬНО-ДУХОВНІ ЦІННОСТІ І ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ СВІТОГЛЯДНИХ УСТАНОВОК СТАРШОКЛАСНИКІВ	21
<i>Пузиченко Т.</i> ГУРТКИ, ТВОРЧІ ОБ’ЄДНАННЯ ПОЗАШКІЛЬНИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ ЯК СФЕРА РОЗВИТКУ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ ОСОБИСТОСТІ	23
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я СУЧАСНОГО ПЕДАГОГА ЯК ПРЕДМЕТ ДОСЛІДЖЕННЯ.....	27
<i>Терешко Л.В.</i> КУЛЬТУРА ЗДОРОВ’Я ОСОБИСТОСТІ В ІСТОРІЇ НАУКОВОЇ ДУМКИ.....	30
<i>Семенович О.Л.</i> ІСТОРІОГРАФІЯ ДАВНЬОРУСЬКОЇ КУЛЬТУРИ ВОЛИНИ.....	33
<i>Шевчук О.В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ РОБОТИ З МОЛОДДЮ У КОНТЕКСТІ СТАНОВЛЕННЯ І РОЗВИТКУ РІВНЕНСЬКОЇ „ПРОСВІТИ”	37
РОЗДІЛ ІІ. ДИНАМІКА КУЛЬТУРНИХ ПРОЦЕСІВ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	
<i>Шевчук К.С.</i> ЕТИЧНИЙ ВИМІР ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ В СУЧАСНОМУ СВІТІ	39
<i>Виткалов С.В.</i> МОЛОДЬ У КУЛЬТУРНОМУ КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ (регіональний аспект)	44
<i>Кузьмук О.М.</i> НАЦІОНАЛЬНА КУЛЬТУРА В УМОВАХ ТВОРЕННЯ ГЛОБАЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА	46
<i>М’якота І.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ЕЛІТАРНОЇ КУЛЬТУРИ СУЧАСНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ ТА ЇЇ РОЛЬ У СУСПІЛЬСТВІ.....	48
<i>Шуба А.І.</i> ФОРМУВАННЯ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО РІВНЯ СТУДЕНТІВ В УМОВАХ УТВЕРДЖЕННЯ ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ТЕНДЕНЦІЙ	51
<i>Кучина Н.І.</i> СТАВЛЕННЯ МОЛОДІ ДО СИСТЕМИ ЕЛЕКТРОННОГО ВИДАВНИЦТВА В УКРАЇНІ	54
<i>Швая Д.В.</i> ПРОБЛЕМА ГЛОБАЛІЗАЦІЇ В КОНТЕКСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ	58
<i>Війтович Г. В.</i> ВПЛИВ ЗАСОБІВ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ФОРМУВАННЯ КУЛЬТУРНОГО ПОТЕНЦІАЛУ	

СУЧАСНОГО СУСПІЛЬСТВА.....	60
<i>Гумен Ю.В.</i> ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ І СУЧАСНА СТУДЕНТСЬКА МОЛОДЬ	62
<i>Марчук Ю. М.</i> МОРАЛЬНО-ЕТИЧНА ФІЛЬТРАЦІЯ ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ ЯК КУЛЬТУРОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА.....	64
<i>Кравченко Т.В.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ СІЛЬСЬКОЇ МОЛОДІ.....	67
<i>Вакульчук М.В.</i> МАЙСТЕРНІСТЬ ТА КУЛЬТУРА ПЕДАГОГІЧНОГО СПІЛКУВАННЯ В НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАГАЛЬНООСВІТНЬОЇ ШКОЛИ	69
<i>Старенька О.О.</i> ФОРМУВАННЯ ДУХОВНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТІВ (на прикладі художньо-педагогічного факультету РДГУ).....	73
<i>Шеретюк Р.М.</i> РЕЛІГІЙНИЙ ФАКТОР У КОНТЕКСТІ ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ.....	74
<i>Куліда К.М.</i> ЦІННІСНІ ОРІЄНТАЦІЇ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	76
<i>Пшебільська Л.Г.</i> ТЕНДЕНЦІЇ В ЗМІНАХ СТРУКТУРИ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ В ПРОЦЕСІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ	78
<i>Хоменко О. В.</i> ЗАПИТИ І ПОТРЕБИ СУЧАСНОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ (на матеріалах РІС КСУ)	80
<i>Савич К.</i> СЛЕНГ ЯК СКЛАДОВА МОЛОДІЖНОЇ СУБКУЛЬТУРИ.....	82
<i>Карпович К.П.</i> САКРАЛЬНА ХУДОЖНЯ КУЛЬТУРА У КОНТЕКСТІ ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДОГО ПОКОЛІННЯ.....	84
<i>Загаєвська О.</i> ХРИСТІЯНСЬКА ЕТИКА ЯК ЗАСІБ ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ.....	86
<i>Ковальчук Л.М.</i> ХРИСТІЯНСЬКА МОРАЛЬ ЯК СКЛАДОВА ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНОГО ТА ВИХОВНОГО ПРОЦЕСУ	89
<i>Миркевич О.В.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ УКРАЇНСЬКИХ МОЛОДІЖНИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК ОСНОВА СОЦІОКУЛЬТУРНИХ РУХІВ.....	91
<i>Кузіч Р.С.</i> МОЛОДІЖНІ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ВІТЧИЗНЯНОЇ КУЛЬТУРИ.....	93
<i>Гончаров А.О.</i> УПА У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ: МОЛОДІЖНИЙ ПОГЛЯД НА ПРОБЛЕМУ	96
<i>Перебийнос С.І.</i> КОМУНІКАТИВНІСТЬ СУЧАСНОЇ МОЛОДІ: ЕТИЧНІ АСПЕКТИ ЗНАЙОМСТВА (на матеріалах РІС КСУ)	98
<i>Заладовська О. В.</i> СТУДЕНТСЬКИЙ ШЛЮБ: ПОГЛЯД МОЛОДІ.....	100
<i>Бондарчук А.Я.</i> ВИХОВАННЯ У СТУДЕНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ КУЛЬТУРИ СІМЕЙНИХ ВЗАЄМИН.....	102
<i>Заладовська О.В.</i> ГЕНДЕРНА СТРУКТУРА СІМ'Ї: СОЦІАЛЬНО-Педагогічний АСПЕКТ.....	104
<i>Коберська Т.М.</i> САМОРОЗВИТОК І САМОРЕАЛІЗАЦІЯ МОЛОДІ У СФЕРІ ДОЗВІЛЛЯ.....	106
<i>Левенець М., Старенька О.</i> ЛІДЕРСТВО ЯК ОДНА ІЗ ФОРМ САМОСТВЕРДЖЕННЯ ОСОБИСТОСТІ	108
<i>Чаус Ю.А.</i> ОБРАЗ РЕЛІГІЙНОСТІ В СТУДЕНТСЬКІЙ СУБКУЛЬТУРІ.....	111

РОЗДІЛ ІІІ. ХУДОЖНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ФАКТОР ДУХОВНОГО ЗРОСТАННЯ МОЛОДІ

<i>Деркач М.В.</i> ОСНОВНІ ЗАСАДИ СЕМІОТИКИ ТА ПРОБЛЕМИ МУЗИЧНОЇ ЕСТЕТИКИ	113
<i>Гнатюк В.</i> ОБРАЗ РЕЦИПІЕНТА ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ В АВТОРСЬКІЙ КАРТИНІ СВІТУ (на матеріалі класицизму і бароко).....	115
<i>Кошова І. П.</i> ОСОБЛИВОСТІ СВІТСЬКОГО ПОРТРЕТА ЛІВОБЕРЕЖНОЇ УКРАЇНИ ПЕРІОДУ БАРОКО У КОНТЕКСТІ УКРАЇНСЬКОГО ОБРАЗОТВОРЕННЯ.....	118
<i>Макотера А.В.</i> РОЗВИТОК ЕСТЕТИЧНИХ ПОЧУТТІВ НА ПРИКЛАДІ РОЗГЛЯДУ ПОРТРЕТНОГО ЖИВОПИСУ УКРАЇНИ ХVІІІ-ХІХ ст.....	120
<i>Бєдакова С.В.</i> ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНІ ЗДОБУТКИ ВИКЛАДАЧІВ ПРАЗЬКОЇ КОНСЕРВАТОРІЇ КІНЦЯ ХІХ – ПЕРШОЇ ТРЕТИНИ ХХ СТОЛІТТЯ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНОГО КУЛЬТУРОТВОРЕННЯ.....	123
<i>Бєлова О. С.</i> НЕОБАРОКО В УКРАЇНСЬКОМУ МИСТЕЦТВІ 1920-х рр.....	126
<i>Бєлова О. С.</i> КОНЦЕПЦІЯ ДУХОВНОГО ПЕРЕТВОРЕННЯ ОСОБИСТОСТІ: УРОКИ ІСТОРІЇ (на прикладі діяльності українського театру Л. Курбаса).....	128
<i>Шепелева І.А.</i> РОЛЬ УКРАЇНСЬКОГО АНДЕГРАУНДУ В ПОШУКУ ДУХОВНОЇ ОСНОВИ НАЦІОНАЛЬНОГО РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ УКРАЇНИ	131
<i>Парфенюк В.І.</i> ВИХОВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ СВІДОМОСТІ Й ПАТРІОТИЗМУ МОЛОДІ (на прикладі історичного роману Р.Іваничука „Мальви”).....	137
<i>Купець Л.М.</i> ПРОЗОВА ТВОРЧІСТЬ ЮРІЯ АНДРУХОВИЧА ЯК ФЕНОМЕН ПОСТМОДЕРНУ.....	140
<i>Дацик М.В., Левенець М.В.</i> МУЗИЧНИЙ ФОЛЬКЛОР У КОНТЕКСТІ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ПРАКТИКИ: ДО ПИТАННЯ ІНТЕРПРЕТАЦІЇ	143
<i>Шемуровська О., Черуха А.А.</i> ФОЛЬКЛОР ЯК ЗАСІБ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ ОСОБИСТОСТІ	146
<i>Федоришин М.В.</i> ТЕНДЕНЦІЇ КОЛЯДНИХ ФОЛЬКЛОРНИХ ФЕСТИВАЛІВ, СВЯТ ТА КОНКУРСІВ НА ВОЛИНІ. 149	
<i>Радковська Л.М.</i> ОСВІТНЬО-КУЛЬТУРНА ТА ВИХОВНА РОЛЬ ДУХОВНОЇ МУЗИКИ.....	151
<i>Соловійов В.А.</i> ПСИХОЛОГО-ЕМОЦІЙНИЙ ЕФЕКТ СПРИЙМАННЯ МУЗИЧНОГО ТВОРУ	154
<i>Довбенчук О.І.</i> ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИКИ НА КРАСЗНАВЧОМУ МАТЕРІАЛІ	157
<i>Глухенький М.Ф.</i> ВИВЧЕННЯ МІЖНАЦІОНАЛЬНИХ ЗВ’ЯЗКІВ УКРАЇНСЬКИХ ХУДОЖНИКІВ- ІМПРЕСІОНІСТІВ ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРНО-МИСТЕЦЬКИХ ПРОЦЕСІВ ХХІ СТОЛІТТЯ.....	159
<i>Власюк Г.І.</i> МУЗЕЄФІКАЦІЯ ЗАМКОВИХ КОМПЛЕКСІВ У КОНТЕКСТІ ВІДРОДЖЕННЯ КУЛЬТУРНИХ ЦІННОСТЕЙ УКРАЇНИ.....	161
<i>Глушук О.Г.</i> АМАТОРСТВО ЯК СФЕРА РЕАЛІЗАЦІЇ ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ МОЛОДІ	165
<i>Швець Л.В.</i> ТРАДИЦІЇ РОДИННОГО ВИХОВАННЯ: КУЛЬТУРОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТ	167
<i>Помогалова К.В., Аксьонова І.О.</i> РОЗВИТОК ТВОРЧОГО ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТІВ (на прикладі Студентського Центру моди Брянківського технолого-економічного технікуму Луганського педагогічного університету імені Тараса Шевченка).....	170
<i>Крайлюк Л.В.</i> ТВОРЧА СПАДЩИНА НІЛА ХАСЕВИЧА У СИСТЕМІ ЕСТЕТИЧНОГО ВИХОВАННЯ	

Наукове видання

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КУЛЬТУРОЛОГІЇ

*Альманах наукового товариства “Афіна” кафедри культурології
Рівненського державного гуманітарного університету*

Випуск 5

Наукове редагування – *проф. Виткалов В.Г.*
Комп’ютерна верстка та макет – *Кравчук В.Ю.*
Упорядкування і коректура – *Виткалов В.Г., Граб О.В.*
Редактор – *Парфенюк В.І.*
Відповідальна за випуск – *Виткалов В.Г.*

Здано до набору 10.12.2005. Підписано до друку 20.02.2006.
Формат 60x84¹/₁₆. Папір офсетний. Гарнітура Times New Roman
Умовн. друк. арк. 21. Наклад 100 прим.

Адреса редакції: Рівне, вул. С.Бандери, 12.
Рівненський державний гуманітарний університет
Кафедра культурології. Тел. 8 (0362) 22-20-32

Актуальні питання культурології: Альманах наукового товариства „Афіна” кафедри культурології:
Матеріали Другої Всеукраїнської науково-практичної конференції „Культуротворчий потенціал молоді і
перспективи культурної інтеграції людства у ХХІ століття”. – Випуск 5. – Рівне: РДГУ, 2007. – 181 с.

**ББК 71.0
УДК 168.522**